

Toekomstperspectief veranderd:

Een lezing voor Contrario vrouwendag op zaterdag 13 mei 2006 in Apeldoorn

Door: T. Scholten

Het boek Ruth vertelt het verhaal waarin twee vrouwen door een huwelijk met een man sterk met elkaar verbonden zijn.

In het boek krijgen we uitleg over bepaalde regels uit de wet van Mozes. Het centrale thema is de rol van de familie; de verplichtingen ten opzichte tot armoede vervallen familieleden ook wel het "losserschap" genoemd. Dit betekende dat wanneer de echtgenoot van een vrouw stierf, ze met de broer van haar overleden man moest trouwen. Dit schreef de wet (Deut. 25; 5-10) voor. Maar Naomi had geen andere zonen. In zo'n geval kon het naaste familielid van de overleden echtgenoot de weduwe trouwen. Als niemand ervoor koos om de weduwe te helpen, zou zij waarschijnlijk de rest van haar leven armoede lijden. De erfenis werd namelijk niet aan de vrouw doorgegeven in de toenmalige Israëliëse cultuur.

Het verhaal vertelt de geschiedenis van Ruth en Naomi. Naomi en Ruth zijn beiden weduwe. Naomi was met Elimelech; haar man, geëmigreerd naar Moab, omdat er in Bethlehem geen eten was. Ze kwamen in een "heidens" land. Helaas, Naomi verliest niet alleen haar man, maar ook haar zonen en ze blijft achter met haar schoondochters Ruth en Orpa.

Naomi raakt door het verlies verbitterd. Ze zag de tegenslagen als een straf van God. Naomi besluit om terug te keren naar Bethlehem. Wat zou haar bewegen hebben om haar schoondochters terug te sturen? Was ze bang voor de reacties van haar oude dorpsbewoners? Naomi die terugkeert met twee heidense meisjes. Orpa gaat uiteindelijk terug naar haar eigen land Moab. Ruth niet. Ze beschouwt het volk van Naomi als haar volk. Ruth zegt: "uw volk is mijn volk en uw God is mijn God!" Haar woorden klinken als een trouwbelofte aan haar verbitterde schoonmoeder. Ze heeft een verlangen naar God. Ruth is niet verbitterd. Naomi wel en laat zich Mara noemen: 'de bittere'.

God heeft een plan met Ruth. Tot twee keer toe vernedert Ruth zich. De eerste keer door tussen de armen, overgebleven koren te zoeken. Zo houdt ze zichzelf en haar schoonmoeder van wie ze houdt in leven.

En later als Boaz zich bekommert over Ruth, vernedert ze zich voor de tweede keer. Ze biedt zich aan als vrouw voor Boaz. Het had verkeerd kunnen uitpakken. Boaz had het verkeerd kunnen opvatten. Maar hij neemt zijn verantwoordelijkheid als naaste familielid; als 'losser'.

Later trouwt Ruth met Boaz. Er wordt een zoon geboren. Ruth de Moabitische vrouw wordt de overgrootmoeder van Koning David. Uit dat geslacht wordt later onze Heiland Jezus Christus geboren. Onze Verlosser!!

Naomi verbitterde omdat ze haar toekomstperspectief zag veranderen door het overlijden van haar man en zonen. Ze wilde ook geen gezichtsverlies leiden door terug te keren, met 'heidense' schoondochters. Naomi kon door haar verbittering niet openstaan voor de nieuwe dingen die ze wel kreeg van God.

Ruth bleek niet verbitterd, ondanks alle tegenslagen in haar leven. Ook haar toekomstperspectief veranderde doordat ze weduwe werd, en in armoede moest leven en later in een vreemd land terechtkwam.

Ruth leefde niet in een denkwereld: 'God moet er zijn voor mij, maar vanuit de overgave: Ik wil er zijn voor God. Daardoor kon Ruth openstaan voor wat God haar wilde geven.

Dat klinkt door in haar getuigenis: "Uw volk is mijn volk en Uw God is mijn God". Ze staat niet zelf in het middelpunt van haar denken, maar ze plaats daar God en haar naasten.

Ze wil er zijn voor God, wat ook de gevolgen voor haar zijn. En wij; wat kunnen wij met dit mooie verhaal? Zijn wij verbitterd zoals Naomi? Zien wij onze tegenslagen die we misschien ervaren rondom onze geaardheid als een straf van God? Of zetten we net als Ruth, God in het middelpunt van ons denken rondom onze overwegingen die we hebben met betrekking tot onze geaardheid. Ons toekomstperspectief is immers ook veranderd?

Het leven van Ruth is in te delen in vier fasen:

- 1)** We hebben net als Ruth en Naomi een opvoeding gehad waarin we te maken kregen met verwachtingen over hoe we ons moesten gedragen. We werden net als hen klaargemaakt voor een taak. We werden met het geloof in aanraking gebracht. We kregen te maken met een kerkelijke kring, een familiekring, en een vriendenkring.
- 2)** Ruth kreeg als jongvolwassene al snel te maken met een huwelijk. Haar jeugd en jongvolwassenheid was waarschijnlijk een tijd waarin ze klaargemaakt werd voor het leven als getrouwde vrouw. Ze had een man ontmoet en daar ging ze mee trouwen.
- 3)** En toen werd Ruth weduwe. Ze ging met Naomi mee, op zoek naar een ander leven. Ze was niet meer een getrouwde vrouw. Ze had niemand die voor haar kon zorgen in een tijd van armoede. Naomi die bang was voor de reacties van haar oude dorpbewoners, wilde liever niet dat haar schoondochters megingen. Ze waren immers Moabitische vrouwen. Heidense vrouwen. Anders. Het leven van de beide vrouwen stond op zijn kop om het zo maar te zeggen. Ruth bleef trouw aan haar schoonmoeder. Ruth bleef hunkeren naar de God van Naomi. Hield dat haar op de been? Houdt dat ons op de been, wetende dat we anders zijn?
- 4)** En weer moet het leven een andere wending krijgen. Geheel tegen de geldende normen en waarden in, ging Ruth op zoek naar een ander leven. Ze zocht naar houvast zo zou je kunnen zeggen. Houvast, door op het land te gaan werken, om zo eten te hebben voor haar en haar schoonmoeder. Ze zocht houvast door met Boaz het bed te delen, om zo een echtgenoot te vinden die voor haar kon zorgen en zo werd ook haar nageslacht veilig gesteld.
Ruth liet hierin zien trouw te zijn aan God. Ze liet haar leven leiden door God in het middelpunt te zetten. Geldt dat ook voor ons? In al onze beslissingen en worstelingen? Staat God in het middelpunt van ons leven?

Als we kijken naar de vier fases waarin het leven van Ruth is ingedeeld. Zo zouden wij dat ook kunnen.

- 1)** Denk maar na hoe je als kind opgevoed werd met bepaalde normen en waarden, die ons christelijk en vrouw-zijn benadrukte.
Denk maar aan de spelletjes die je als kind deed. Poppen, vaderspellen en moedertje spelen. Op zondag een rok aan. Een ruw spel als meisje werd misschien met argusogen bekeken door volwassenen. De schoolkeuze werd misschien ook ingegeven door het feit dat een vrouw zorgende beroepen moest gaan kiezen. Immers je moest klaargestoomd worden om ook later voor een gezin te kunnen zorgen.
Misschien speelde je liever met jongens dan met meisjes.
- 2)** En dan je jeugd en jongvolwassenheid. Je geaardheid komt naar boven of niet. Maar in ieder geval lijkt de wereld van je te verwachten dat je als meid-zijnde je openstelt voor een relatie met een man.
Verkeringen die je had, of die je omgeving had met jongens konden je misschien niet echt boeien. Jongens interesseerden je misschien niet.
Een innige vriendschap met een vriendin kan opeens heel veel gevoelens bij je oproepen waar je je geen raad mee weet. Je gaat mee in de vaart van het leven en je worstelt met

je geaardheid. Je gaat misschien juist wel trouwen omdat je niet beter weet dan dat het zo hoort. Je hebt een leuke vent ontmoet en daar doe je het maar mee.

Je stort je op je carrière en leeft je leven zonder maar iets te laten blijken dat je worstelt. Worstelt met je geaardheid. Je kunt niet bedenken dat je omgeving of misschien God überhaupt iets zouden kunnen begrijpen van je overwegingen en gevoelens.

3) En dan de fase dat je je coming out wel hebt. Heel je toekomst perspectief verandert. Zoals Ruth verder moest zonder man, zo moet jij verder zonder de vastomlijnde paden die in eerste instantie zo duidelijk leken.

De reacties van de omgeving. Och, het gaat wel over, het is maar een fase. Je moet hulp zoeken en hebt ook echt hulp nodig. Je relaties met je vriendinnen, ouders en de kerk lijken opeens op de kop te staan. Stopte je het weg of ging het proces verder? Ben je verbitterd zoals Naomi, omdat God zo ver weg leek. Of heb je vertrouwen dat het goed komt. Zoek je God als het middelpunt van je leven?

4) En dan de fase van het gezegd hebben en dan.... Hoe leef je je leven nu je openlijk lesbisch bent?

Je hebt net als Ruth ook verlangens naar een ander leven. Je wilt ook een relatie, je wilt misschien kinderen. Je kiest voor het alleen zijn, maar hebt dan ook weer te maken met de omgeving die je met een meewarige blik aankijkt. Kijk eens hoe arm?

Ruth klaagde niet, ze werd door God geleid naar een ander leven. Voor Ruth betekende dat een risico nemen door met Boaz het bed te delen. Voor ons kan het betekenen, dat God ons leidt naar een leven als alleengaander of als het je gegeven wordt, een leven met een vrouw.

Op deze dag willen we met elkaar stilstaan bij de vier fases zoals ze zojuist zijn besproken. Hoe is dit voor ons geweest? Waar was God in die periodes? Was je verbitterd, of stelde je God in het middelpunt van je denken?

Vragen of opmerkingen n.a.v. deze lezing kun je sturen aan:

vrouwen@contrario.nl